ՀՀ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ՈՐՈՇՈՒՄԸ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 27-ԻՆ ՄԻՆՍԿՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՄԻ ԿՈՂՄԻՑ, ԵՎ ՄՈՆՂՈԼԻԱՅԻ՝ ՄՅՈՒՍ ԿՈՂՄԻՑ, ՄԻՋԵՎ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Գլխավոր տեղեկություն

Համար	ՍԴՈ-1807
Տիպ	Որոշում
Ակտի տիպ	Հիմնական ակտ (23.12.2025-մինչ օրս)
Կարգավիճակ	Գործում է
Սկզբնաղբյուր	Միասնական կայք 2025.12.22-2026.01.04 Պաշտոնական հրապարակման օրը 25.12.2025
Ընդունող մարմին	ՀՀ Սահմանադրական դատարան
Ընդունման ամսաթիվ	23.12.2025
Ստորագրող մարմին	Նախագահող
Ստորագրման ամսաթիվ	23.12.2025
Ուժի մեջ մտնելու ամսաթիվ	23.12.2025

ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ

Ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Ը

Քաղ. Երևան 23 դեկտեմբերի 2025 թ.

2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 27-ԻՆ ՄԻՆՍԿՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՄԻ ԿՈՂՄԻՑ, ԵՎ ՄՈՆՂՈԼԻԱՅԻ՝ ՄՅՈՒՍ ԿՈՂՄԻՑ, ՄԻՋԵՎ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.

նախագահող՝ Արման Դիլանյանի

դատավորներ՝ Արտակ Զեյնալյանի,
Հրայր Թովմասյանի,
Դավիթ Խաչատուրյանի,
Երվանդ Խունդկարյանի,
Հովակիմ Հովակիմյանի (զեկուցող),
Էդգար Շաթիրյանի
Սեդա Սաֆարյանի,
Արթուր Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ՝ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝ Էկոնոմիկայի նախարար
Գևորգ Պապոյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2025 թվականի հունիսի 27-ին Մինսկում ստորագրված՝ Եվրասիական տնտեսական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մի կողմից, և Մոնղոլիայի՝ մյուս կողմից, միջև ժամանակավոր առևտրային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2025 թվականի սեպտեմբերի 11-ի N 1283-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2025 թվականի հունիսի 27-ին Մինսկում ստորագրված «Եվրասիական տնտեսական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մի կողմից, և Մոնղոլիայի՝ մյուս կողմից, միջև ժամանակավոր առևտրային համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է նշված համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2025 թվականի հոկտեմբերի 24-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը, հետազոտելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը ***պարզեց.***

1. Եվրասիական տնտեսական միության (այսուհետ նաև՝ ԵԱՏՄ), և դրա անդամ պետությունների՝ մի կողմից, և Մոնղոլիայի՝ մյուս կողմից (այսուհետ նաև՝ Կողմեր), միջև ժամանակավոր առևտրային համաձայնագիրը (այսուհետ նաև՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2025 թվականի հունիսի 27-ին Մինսկում՝ սակագնային և ոչ սակագնային խոչընդոտները նվազեցնելու կամ վերացնելու միջոցով Կողմերի միջև տնտեսական և առևտրային համագործակցությանն աջակցելու, ինչպես նաև Կողմերի միջև առևտրի ընդլայնումը և բազմազանեցումը խրախուսելու նպատակով:

2. Համաձայնագրի կիրարկման արդյունքում նախատեսվում է ապահովել Համաձայնագրի կողմերի միջև առևտրի ընդլայնում և դիվերսիֆիկացում, ինչպես նաև բարձրացնել ԵԱՏՄ անդամ պետությունների ապրանքների մրցունակությունը մոնղոլական շուկայում՝ ավելացնելով արտահանման ծավալները:

3. Համաձայնագրի անբաժանելի մաս են կազմում 4 հավելվածներ՝ Հավելված 1.

«Ժամանակացույց Եվրասիական տնտեսական միության սակագնային պարտավորությունների», Հավելված 2. «Ժամանակացույց Մոնղոլիայի սակագնային պարտավորությունների», Հավելված 3. «Ծագման կանոնները», Հավելված 4. «Վեճերի կարգավորումը»:

4. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունն ստանձնում է մի շարք պարտավորություններ, մասնավորապես՝

4.1. ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության սակագնային անվանացանկում արվող ցանկացած փոփոխություն կատարվի առանց խախտելու Համաձայնագրի 1-ին և 2-րդ հավելվածներին համապատասխան սահմանված սակագնային զիջումները (հոդված 4, կետ 2),

4.2. Կողմերից մեկի տարածքի ծագում ունեցող ապրանքների համար ապահովել Համաձայնագրի 1-ին և 2-րդ հավելվածներով նախատեսված Հայաստանի Հանրապետության՝ սակագնային պարտավորությունների ժամանակացույցով սահմանված ռեժիմից ոչ պակաս բարենպաստ ռեժիմ (հոդված 5, կետ 1),

4.3. ապահովել, որ ապրանքների ներմուծման կամ արտահանման նկատմամբ կամ դրանց կապակցությամբ կիրառվող բոլոր վճարները և գանձումները համապատասխանեն 1994 թվականի Սակագների և առևտրի գլխավոր համաձայնագրի (այսուհետ՝ ՍԱԳՀ) VIII հոդվածին (հոդված 7),

4.4. մյուս կողմի ապրանքների մասով տրամադրել ազգային ռեժիմ՝ ՍԱԳՀ-ի III հոդվածին համապատասխան (հոդված 9),

4.5. կիրառել Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան օրենքներն ու կարգավորումները տեխնիկական կարգավորման ոլորտում՝ Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության «Առևտրի տեխնիկական խոչընդոտների վերաբերյալ» համաձայնագրի 1Ա հավելվածի դրույթներին համապատասխան (հոդված 10, կետ 1),

4.6. Համաձայնագրի դրույթների կատարման նպատակով խրախուսել ստանդարտացման, տեխնիկական կանոնակարգման, չափագիտության, շուկայի վերահսկողության և համապատասխանության գնահատման ընթացակարգերի, այդ թվում՝ հավատարմագրման, թեստավորման և սերտիֆիկացման համար պատասխանատու համապատասխան մարմինների միջև երկկողմ համագործակցությունը (հոդված 10, կետ 2),

4.7. ապահովել, որ պարտադիր պահանջներին ապրանքի համապատասխանության գնահատման պահանջները և մեթոդները սահմանվեն Հայաստանի Հանրապետության պատասխանատու մարմինների կողմից՝ ներմուծող՝ Հայաստանի Հանրապետության կիրառելի օրենքներին և կարգավորումներին, ինչպես նաև «Առևտրի տեխնիկական խոչընդոտների մասին» համաձայնագրի դրույթներին համապատասխան, որոնք նշված են Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության համաձայնագրի 1Ա հավելվածում (հոդված 10, կետ 4),

4.8. սանիտարական և բուսասանիտարական միջոցառումների ոլորտում կիրառել Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան օրենքներն ու կարգավորումները՝ «Սանիտարական և բուսասանիտարական միջոցների կիրառման մասին» համաձայնագրին համապատասխան, որոնք նշված են Առևտրի համաշխարհային կազմակերպության համաձայնագրի 1Ա հավելվածում (հոդված 11, կետ 1),

4.9. մյուս կողմի գրավոր հարցմամբ ժամանակին տեղեկություններ տրամադրել սանիտարական և բուսասանիտարական միջոցներին առնչվող ցանկացած հարցի վերաբերյալ, որն առաջացել է կամ կարող է առաջանալ Կողմերի միջև երկկողմ առևտրի արդյունքում (հոդված 11, կետ 3),

4.10. ապահովել Հայաստանի Հանրապետության մաքսային մարմինների կողմից կիրառվող մաքսային վարչարարության միջոցների կանխատեսելիությունը, հետևողականությունը և թափանցիկությունը (հոդված 13, կետ 2),

4.11. ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային ընթացակարգերը, հնարավորության դեպքում և Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենքներով և կարգավորումներով սահմանված դեպքերում, հիմնված լինեն Համաշխարհային մաքսային կազմակերպության ստանդարտների ու առաջարկվող գործելակերպերի վրա (հոդված 13, կետ 3),

4.12. ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային մարմինները ձգտեն վերանայել իրենց մաքսային վարչարարության միջոցները՝ առևտրի դյուրացման նպատակով այդ միջոցները պարզեցնելու համար (հոդված 13, կետ 4),

4.13. հնարավորության սահմաններում ընդհանուր կիրառության մաքսային օրենքները և կարգավորումները հրապարակել անգլերենով (հոդված 13, կետ 5),

4.14. սահմանել կամ շարունակել կիրառել ապրանքների արդյունավետ բացթողմանն ուղղված մաքսային ընթացակարգեր ու գործառնություններ՝ Կողմերի միջև առևտուրը դյուրացնելու նպատակով (հոդված 13, կետ 6),

4.15. Համաձայնագրի 13-րդ հոդվածի 7-րդ կետի համաձայն՝

4.15.1. նախատեսել ապրանքների բացթողումը մաքսային հայտարարագիրը գրանցվելուց հետո ոչ ավելի, քան 48 ժամվա ընթացքում՝ բացառությամբ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային օրենքներով և կարգավորումներով նախատեսված հանգամանքների,

4.15.2. ընդունել կամ կիրառել մինչև ապրանքների ժամանումը մաքսային տեղեկատվության էլեկտրոնային ներկայացման և մշակման ապահովումը՝ ժամանումից հետո

ապրանքների բացթողումն արագացնելու նպատակով,

4.15.3. կիրառել ռիսկերի կառավարման համակարգ՝ ռիսկերի կանոնավոր գնահատման միջոցով՝ ջանքերը կենտրոնացնելով բարձր ռիսկայնության ապրանքների զննումների վրա և պարզեցնելով ցածր ռիսկայնության ապրանքների հետ իրականացվող մաքսային գործառնությունների կիրառումը (հոդված 13, կետ 7),

4.16. վարել առևտրի դյուրացման գործընկերության ծրագիր այն օպերատորների համար, որոնք համապատասխանում են անվտանգության հատուկ չափանիշներին, համաձայն Համաշխարհային մաքսային կազմակերպության՝ Համաշխարհային առևտրի ապահովմանն ու դյուրացմանն ուղղված SAFE ստանդարտների շրջանակի (հոդված 13, կետ 8),

4.17. ապահովել, որ Համաձայնագրի արդյունավետ կիրարկումը դյուրացնելու նպատակով Հայաստանի Հանրապետության մաքսային մարմինները խթանեն մյուս Կողմերի մաքսային մարմինների հետ համագործակցությունը՝ Կողմերի միջև առևտրում ընդգրկված ապրանքների վրա ազդող առանցքային մաքսային հարցերի շուրջ (հոդված 14, կետ 1),

4.18. Համաձայնագրի 14-րդ հոդվածի 2-4-րդ կետերին համապատասխան տրամադրված բոլոր տեղեկությունները համարել գաղտնի և ապահովել, որ այդ տեղեկությունները չբացահայտվեն առանց այդ տեղեկությունները տրամադրող անձի կամ կողմի մարմնի թույլտվության՝ բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք բացահայտելը կարող է անհրաժեշտ լինել դատական գործընթացների նպատակներից ելնելով (հոդված 14, կետ 5),

4.19. ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության մաքսային մարմինները ձգտեն ստեղծել և կիրառել մաքսային համագործակցության համար կապուղիներ, այդ թվում՝ ստեղծեն կապի ապահովման կենտրոններ, որոնք կդյուրացնեն տեղեկությունների արագ ու անվտանգ փոխանակումը և կբարելավեն մաքսային հարցերի համակարգումը (հոդված 14, կետ 6),

4.20. ներդնել տեղեկությունների էլեկտրոնային փոխանակում՝ հիմնվելով ԵԱՏՄ-ի ինտեգրված տեղեկատվական համակարգի տեխնիկական ենթակառուցվածքի և Մոնղոլիայի համապատասխան ենթակառուցվածքի օգտագործման վրա (հոդված 14, կետ 10),

4.21. մյուս կողմին անմիջապես տեղեկացնել վճարային հաշվեկշռի ապահովման նպատակով Համաձայնագրի 18-րդ հոդվածի 1-ին կետում նշված միջոցներ ձեռնարկելու Հայաստանի Հանրապետության մտադրության, ինչպես նաև դրանց իրականացման ու չեղարկման ժամանակացույցի մասին (հոդված 18, կետ 2),

4.22. կիրառել համընդհանուր պաշտպանական, հակագնագցման և փոխհատուցման միջոցներ՝ ՍԱԳՀ-ի XIX հոդվածի, ՍԱԳՀ-ի VI հոդվածի դրույթներին, Երաշխիքների մասին համաձայնագրին, ՍԱԳՀ-ի VI հոդվածի իրականացման մասին համաձայնագրին, Առևտրային համաշխարհային կազմակերպության համաձայնագրի 1Ա հավելվածի «Սուբսիդիաների և փոխհատուցման միջոցների մասին» համաձայնագրին համապատասխան (հոդված 19, կետ 1),

4.23. հակագնագցման կամ փոխհատուցման հետաքննություն սկսելու հնարավորությունը դիտարկելու դեպքում մյուս կողմին գրավոր ծանուցել քննություն սկսելու դիմում ստանալու մասին ոչ ուշ, քան քննությունն սկսելու օրվանից 15 (տասնհինգ) օր առաջ (հոդված 19, կետ 3),

4.24. համընդհանուր պաշտպանական միջոց կիրառելու մտադրություն ունենալու դեպքում մյուս կողմին անմիջապես տրամադրել հետաքննության սկզբի, ինչպես նաև նախնական և վերջնական եզրահանգումների վերաբերյալ համապատասխան տեղեկությունների մասին գրավոր ծանուցում (հոդված 19, կետ 4),

4.25. Կողմերի միջև Համաձայնագրի մեկնաբանությունից և (կամ) կիրառումից բխող ցանկացած վեճ կարգավորել Համաձայնագրի «Վեճերի կարգավորում» 4-րդ հավելվածով սահմանված կանոններին և ընթացակարգերին համապատասխան (հոդված 20),

4.26. Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան օրենքների կամ կարգավորումների համաձայն՝ ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության ընդհանուր կիրառության օրենքները և կարգավորումները, ինչպես նաև Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան միջազգային համաձայնագրերը, որոնք առնչվում են Համաձայնագրով նախատեսված որևէ հարցի, անհապաղ հրապարակվեն ամենաուշը դրանք ուժի մեջ մտնելու օրվանից կամ որևէ այլ կերպ հանրությանը հասանելի դառնան, այդ թվում՝ հնարավորության դեպքում՝ էլեկտրոնային տարբերակով (հոդված 21, կետ 1),

4.27. հնարավոր առավելագույն չափով մյուս կողմին ծանուցել ցանկացած միջոցի մասին, որը Հայաստանի Հանրապետության կարծիքով կարող է էականորեն ազդել Համաձայնագրի գործողության վրա կամ այլ կերպ էականորեն ազդել մյուս կողմի՝ Համաձայնագրով սահմանված շահերի վրա (հոդված 21, կետ 2),

4.28. Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան օրենքների և կարգավորումների համաձայն՝ պահպանել մյուս կողմի՝ Համաձայնագրին համապատասխան գաղտնի տրամադրած տեղեկությունների գաղտնիությունը (հոդված 22, կետ 1),

4.29. ճանաչել էլեկտրոնային առևտրի միջոցով ապահովվող տնտեսական աճը և հնարավորությունները, էլեկտրոնային առևտրի դինամիկ և նորարարական բնույթը, որը դրական ազդեցություն է ունենում Կողմերի միջև փոխադարձ առևտրի աճի վրա, ինչպես նաև էլեկտրոնային առևտրի նկատմամբ սպառողների վստահության խթանման կարևորությունը (հոդված 23, կետ 2),

4.30. արդյունավետ միջսահմանային առևտուրը դյուրացնելու նպատակով ձգտել օպտիմալացնել և պարզեցնել մաքսազերծման գործընթացներն Ազատ առևտրի գոտիներում

կամ էլեկտրոնային առևտրի սուբյեկտների պահեստներում, որոնք նախատեսված են Հայաստանի Հանրապետության էլեկտրոնային առևտրի գործունեության համար (հոդված 23, կետ 3),

4.31. ճանաչել էլեկտրոնային առևտրին առնչվող ցանկացած ոչ անհրաժեշտ կարգավորող բեռից խուսափելու կարևորությունը (հոդված 23, կետ 4),

4.32. չժխտել, որ էլեկտրոնային ստորագրություններն ունեն նույն իրավական ուժն ու վավերականությունը, ինչ ոչ էլեկտրոնային ստորագրությունները, եթե Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով ու կանոնակարգերով այլ բան նախատեսված չէ (հոդված 23, կետ 5),

4.33. ձգտել փոխադարձաբար ճանաչել էլեկտրոնային ստորագրությունները, եթե կիրառելի է (հոդված 23, կետ 6),

4.34. ձգտել էլեկտրոնային եղանակով հանրամատչելի դարձնել Կողմերի միջև իրականացվող առևտրին առնչվող կարգավորող փաստաթղթերը (հոդված 23, կետ 7),

4.35. ճանաչել էլեկտրոնային առևտրից օգտվողների անձնական տվյալների պաշտպանության տնտեսական և սոցիալական առավելությունները և էլեկտրոնային առևտրի նկատմամբ սպառողների վստահության բարձրացման գործում դրա կատարած ներդրումը (հոդված 23, կետ 8),

4.36. ընդունել կամ պահպանել այնպիսի միջոցներ, որոնք ապահովում են անձնական տվյալների պաշտպանությունը, այդ թվում՝ անձնական տվյալների անդրսահմանային փոխանցումը և դրան առնչվող պայմաններն ու պահանջները՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներին ու կանոնակարգերին համապատասխան (հոդված 23, կետ 9),

4.37. նշանակել համակարգող, որն, ընդհանուր առմամբ, պատասխանատու կլինի մյուս կողմի և Համատեղ կոմիտեի հետ հաղորդակցության համար՝ Համաձայնագրի 23-րդ հոդվածի կիրարկումից բխող ցանկացած հարցերի առնչությամբ (հոդված 23, կետ 10),

4.38. ճանաչել տնտեսական համագործակցության կարևորությունը և համաձայնել ընդլայնել համագործակցությունը փոխշահավետ ոլորտներում՝ հաշվի առնելով Կողմերի զարգացման և կարողությունների տարբեր մակարդակները (հոդված 24, կետ 1),

4.39. խրախուսել և հեշտացնել Հայաստանի Հանրապետության և մյուս Կողմերի համապատասխան պետական մարմինների միջև համագործակցությունը, տնտեսական համագործակցությունը և անհրաժեշտության դեպքում՝ Կողմերի ձեռնարկությունների միջև համագործակցությունը խթանելու և իրականացնելու նպատակով (հոդված 24, կետ 2),

4.40. ստեղծել յուրաքանչյուր կողմի ներկայացուցիչներից բաղկացած Համատեղ կոմիտե, որը համանախագահում են երկու ներկայացուցիչներ՝ մեկը՝ ԵԱՏՄ-ից և դրա անդամ պետությունների կողմից՝ ի դեմս Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի կոլեգիայի անդամներից մեկի, իսկ մյուսը՝ Մոնղոլիայի էկոնոմիկայի և զարգացման նախարարության և (կամ) վերջինիս իրավահաջորդի կողմից (հոդված 26, կետ 1),

4.41. Համատեղ կոմիտեի իրենց համապատասխան ներկայացուցիչների վերաբերյալ տեղեկատվություն տրամադրել ոչ ուշ, քան դրա նիստն անցկացնելուց 30 (երեսուն) օր առաջ (հոդված 26, կետ 2),

4.42. Համաձայնագրի արդյունավետ իրականացման, ինչպես նաև Համաձայնագրով նախատեսված ցանկացած հարցով Կողմերի միջև հաղորդակցությունը դյուրացնելու նպատակով Համաձայնագիրն ուժի մեջ մտնելու օրվանից սկսած՝ 1 (մեկ) ամսվա ընթացքում նշանակել համակարգողի կամ համակարգողների և մյուս կողմին տեղեկություն տրամադրել նրանց վերաբերյալ (հոդված 27, կետ 1):

5. Համաձայնագիրն ուժի մեջ է 3 (երեք) տարի, այն կարող է երկարաձգվել ևս 3 (երեք) տարի ժամկետով, եթե Կողմերն այլ բան չպայմանավորվեն (հոդված 28, կետ 1):

6. Առաջին եռամյա ժամկետի ավարտից հետո՝ 1 (մեկ) տարվա ընթացքում, Կողմերը պարտավորվում են վերանայել Համաձայնագիրը՝ առևտուրը դյուրացնելու և տուրքերը, ինչպես նաև Կողմերի միջև իրականացվող՝ ըստ էության, ողջ առևտրի վերաբերյալ առևտրային մյուս սահմանափակող կանոնակարգերը վերացնելու նպատակով (հոդված 28, կետ 2):

7. Համաձայնագրի գործողությունը դադարում է ԵԱՏՄ-ի մասին պայմանագրից դուրս եկող ԵԱՏՄ ցանկացած անդամ պետության համար ԵԱՏՄ-ի մասին պայմանագրից դուրս գալու մասին որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրվանից (հոդված 28, կետ 4):

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը ***որոշեց.***

1. 2025 թվականի հունիսի 27-ին Մինսկում ստորագրված՝ Եվրասիական տնտեսական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մի կողմից, և Մոնղոլիայի՝ մյուս կողմից, միջև ժամանակավոր առևտրային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից։

Նախագահող **Ա. Դիլանյան**

23 դեկտեմբերի 2025 թվականի
ՍԴՈ-1807

Պաշտոնական հրապարակման օրը՝ 25 դեկտեմբերի 2025 թվական։

ՀԱՏՈՒԿ ԿԱՐԾԻՔ

ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ ԿՈՂՄԻՑ «2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀՈՒՆԻՍԻ 27-ԻՆ ՄԻՆՍԿՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ՝ ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԴՐԱ ԱՆԴԱՄ ՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՄԻ ԿՈՂՄԻՑ, ԵՎ ՄՈՆՂՈԼԻԱՅԻ՝ ՄՅՈՒՍ ԿՈՂՄԻՑ, ՄԻՋԵՎ ԺԱՄԱՆԱԿԱՎՈՐ ԱՌԵՎՏՐԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ» ԳՈՐԾՈՎ 2025 ԹՎԱԿԱՆԻ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 23-ԻՆ ԿԱՅԱՑՎԱԾ ՍԴՈ-1807 ՈՐՈՇՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Սահմանադրական դատարանը, դռնբաց նիստում բանավոր ընթացակարգով քննելով «2025 թվականի հունիսի 27-ին Մինսկում ստորագրված՝ Եվրասիական տնտեսական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մի կողմից, և Մոնղոլիայի՝ մյուս կողմից, միջև ժամանակավոր առևտրային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը, 2025 թվականի դեկտեմբերի 23-ի ՍԴՈ-1807 որոշմամբ որոշել է, որ 2025 թվականի հունիսի 27-ին Մինսկում ստորագրված՝ Եվրասիական տնտեսական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մի կողմից, և Մոնղոլիայի՝ մյուս կողմից, միջև ժամանակավոր առևտրային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը։

Համաձայն չլինելով Սահմանադրական դատարանի 2025 թվականի դեկտեմբերի 23-ի ՍԴՈ-1807 որոշմանը՝ Սահմանադրական դատարանի դատավոր Ե. Խունդկարյանս շարադրում եմ դրա վերաբերյալ իմ հատուկ կարծիքը։

Նախքան հատուկ կարծիքի պատճառաբանություններին անդրադառնալը՝ հարկ եմ համարում նշել, որ «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 62-րդ հոդվածի 2-րդ մասի բովանդակությունից հետևում է, որ Սահմանադրական դատարանի կողմից որոշումներ և եզրակացություններն ընդունելիս քվեարկությանը մասնակցելը և Սահմանադրական դատարանի համապատասխան որոշման կամ եզրակացության ընդունմանը կողմ կամ դեմ քվեարկելը Սահմանադրական դատարանի դատավորի պարտականությունն է։

Հաշվի առնելով միջազգային պայմանագրերում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու վերաբերյալ գործերի քննության արդյունքում Սահմանադրական դատարանի կողմից ընդունվող որոշումների (դրանցում արտահայտվող իրավական դիրքորոշումների) նշանակությունը միջազգային պայմանագրերի վավերացման գործընթացի, ինչպես նաև իրավաստեղծ և իրավակիրառ պրակտիկայի համար՝ հանրությանը պետք է հասանելի լինեն այդպիսի գործով ընդունված որոշմանը Սահմանադրական դատարանի դատավորի անհամաձայնության պատճառները, իսկ «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 62-րդ հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված է Սահմանադրական դատարանի դատավորի՝ ընդունված որոշումից տարբերվող դիրքորոշումը պաշտոնապես ներկայացնելու մեկ եղանակ՝ հատուկ կարծիք շարադրելը։ Հետևաբար կարծում եմ, որ նշված գործերի քննության արդյունքում համապատասխան որոշման ընդունմանը դեմ քվեարկելու փաստից ուղղակիորեն բխում է հատուկ կարծիք ներկայացնելու՝ իմ՝ որպես Սահմանադրական դատարանի դատավորի պարտականությունը, ինչով էլ պայմանավորված ներկայացնում եմ իմ հատուկ կարծիքը։

Հարկ եմ համարում նշել, որ «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի՝ «Միջազգային պայմանագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության որոշումը» վերտառությամբ 74-րդ հոդվածի 6-րդ մասում նշված որոշումներից որևէ մեկն ընդունելու համար անհրաժեշտ է օրենքով սահմանված կարգով Սահմանադրական դատարան ներկայացված դիմում։ Հակառակ դեպքում, եթե առկա չէ թույլատրելի եղանակով ներկայացված դիմում կամ այն չի համապատասխանում օրենքով սահմանված պահանջներին, ապա Սահմանադրական դատարանն իրավասու չէ ըստ էության որոշում ընդունել միջազգային պայմանագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցի վերաբերյալ։

Ինչպես վերը նշվեց, Սահմանադրական դատարանն իր 2025 թվականի դեկտեմբերի 23-ի ՍԴՈ-1807 որոշմամբ 2025 թվականի հունիսի 27-ին Մինսկում ստորագրված՝ Եվրասիական տնտեսական միության և դրա անդամ պետությունների՝ մի կողմից, և Մոնղոլիայի՝ մյուս

կողմից, միջև ժամանակավոր առևտրային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները ճանաչել է Սահմանադրությանը համապատասխանող։ Հարկ եմ համարում ընդգծել, որ սույն հատուկ կարծիքի շրջանակներում նշված որոշմանը բովանդակային առումով անդրադառնալն անհրաժեշտ չեմ համարում, քանի որ այդ որոշմանն իմ անհամաձայնության հիմքում ընկած է թույլատրելի եղանակով ներկայացված, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքով դիմումին ներկայացվող պահանջներին բավարարող դիմումի բացակայությունը, որպիսի պայմաններում կարծում եմ, որ Սահմանադրական դատարանն իրավասու չէր սույն գործով ըստ էության որոշում ընդունել՝ անկախ այդ որոշման բովանդակությունից։

Այսպես՝ «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքը սահմանում է դիմումին ներկայացվող պահանջները և Սահմանադրական դատարան դիմումի ներկայացման եղանակը։ Միաժամանակ նշված օրենքում ամրագրված իրավանորմերի բովանդակությունից հետևում է, որ Սահմանադրական դատարանում գործերի քննության միակ հնարավոր առիթը դիմումն է, որը պետք է ներկայացվի իրավասու անձի կողմից, համապատասխանի «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքով դիմումին ներկայացվող պահանջներին և ներկայացված լինի թույլատրելի եղանակով։

«Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի իրավակարգավորումները (22-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 24-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 46-րդ հոդվածի 2-րդ մաս, 74-րդ հոդվածի 1-ին մաս, 88-րդ հոդվածի 6-րդ մաս) թույլ են տալիս կատարել հետևյալ դատողությունները.

- մինչև Ազգային ժողովի կողմից միջազգային պայմանագրի վավերացումը դրանում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցով Սահմանադրական դատարան դիմելու իրավասությունը վերապահված է Կառավարությանը.
- այդ հարցով Սահմանադրական դատարան ներկայացվող դիմումը պետք է լինի իրավասու անձի կողմից ստորագրված.
- այդ հարցով դիմումը կարող է թղթային եղանակով ներկայացվել Սահմանադրական դատարան առանց նախապայմանների.
- այդ հարցով դիմումը կարող է էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվել Սահմանադրական դատարան միայն այն դեպքում, երբ Սահմանադրական դատարանում առկա են համապատասխան տեխնիկական հնարավորություններ։

Վերահաստատելով միջազգային պայմանագրերում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու վերաբերյալ գործերով Սահմանադրական դատարանի կողմից կայացված որոշումների (օրինակ՝ ՍԴՈ-1581, ՍԴՈ-1620, ՍԴՈ-1622, ՍԴՈ-1674, ՍԴՈ-1676, ՍԴՈ-1706, ՍԴՈ-1734, ՍԴՈ-1746 և այլն) կապակցությամբ իմ կողմից ներկայացված՝ հատուկ կարծիքներում արտահայտված դիրքորոշումները՝ գտնում եմ, որ գործող իրավակարգավորումների պայմաններում Սահմանադրական դատարանում համապատասխան տեխնիկական հնարավորությունների առկայությունը և դրանով պայմանավորված՝ էլեկտրոնային եղանակով դիմումներ ընդունելու, դրանց հիման վրա գործեր քննելու Սահմանադրական դատարանի իրավասությունը պետք է հավաստվեն Սահմանադրական դատարանի համապատասխան իրավական ակտով։ Այսինքն՝ Սահմանադրական դատարան դիմող հնարավոր սուբյեկտները (դրա իրավունքն ունեցող անձինք) Սահմանադրական դատարանի համապատասխան իրավական ակտից պետք է իրազեկվեն, որ Սահմանադրական դատարանում առկա են էլեկտրոնային եղանակով դիմումներ ընդունելու համապատասխան տեխնիկական հնարավորություններ, ինչպես նաև տեղեկանան էլեկտրոնային այն հարթակի մասին, որով Սահմանադրական դատարանն ընդունելու է էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվող դիմումները, և միայն այդ պայմաններում անձինք կարող են էլեկտրոնային եղանակով դիմումներ ներկայացնել Սահմանադրական դատարան։

Ասվածի հիմքում ընկած է այն հանգամանքը, որ առանց համապատասխան իրավական հիմքի հնարավոր չէ միանշանակ եզրահանգում կատարել այն մասին, թե Սահմանադրական դատարանում առկա են արդյոք էլեկտրոնային եղանակով դիմումներ ընդունելու համապատասխան տեխնիկական հնարավորություններ, իսկ նման եզրահանգման հիմքում պետք է ընկած լինի Սահմանադրական դատարանի համապատասխան իրավական ակտը, որում պետք է նշված լինի էլեկտրոնային այն հարթակը, որի միջոցով դիմումների ներկայացումը Սահմանադրական դատարանը համարելու է ընդունելի, ինչպես նաև տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեխնիկական միջոցների այն գործիքակազմը, որի միջոցով Սահմանադրական դատարանում իրականացվելու է էլեկտրոնային փաստաթղթում առկա էլեկտրոնային ստորագրության իսկության ստուգումը։ Դրա միջոցով Սահմանադրական դատարան դիմող անձանց համար հստակ և կանխատեսելի կլինի ոչ միայն այն, թե Սահմանադրական դատարանի կողմից որ հարթակի միջոցով են ընդունվում էլեկտրոնային եղանակով ներկայացվող դիմումները, այլև այն, թե տեղեկատվական տեխնոլոգիաների տեխնիկական միջոցների ինչ գործիքակազմով է Սահմանադրական դատարանում պարզվում ստացված դիմումի՝ իրավասու անձի կողմից ստորագրված լինելու հանգամանքը։

<u>Քննարկվող դեպքում սույն գործի նյութերում առկա է թղթային տարբերակով դիմում, որի</u>

վրա առկա չէ դիմողի ստորագրություն։

Նկատի ունենալով, որ սույն գործի նյութերում առկա դիմումի թղթային օրինակում բացակայում է որևէ ստորագրություն և Սահմանադրական դատարանի կողմից գործի քննության առիթ համարված դիմումի վրա առկա է միայն նշում՝ էլեկտրոնային ստորագրությամբ հաստատված լինելու մասին, հարկ եմ համարում անդրադառնալ Սահմանադրական դատարան էլեկտրոնային փաստաթղթի ձևով դիմում ներկայացնելու հարցին։

Ելնելով միջազգային պայմանագրերում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու վերաբերյալ գործերով Սահմանադրական դատարանի կողմից կայացված որոշումների (օրինակ՝ ՍԴՈ-1581, ՍԴՈ-1620, ՍԴՈ-1622, ՍԴՈ-1674, ՍԴՈ-1676, ՍԴՈ-1706, ՍԴՈ-1734, ՍԴՈ-1746 և այլն) կապակցությամբ իմ կողմից ներկայացված՝ հատուկ կարծիքներում վկայակոչված՝ «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի և «Էլեկտրոնային փաստաթղթի և էլեկտրոնային թվային ստորագրության մասին» օրենքի վկայակոչված իրավական նորմերի վերլուծությունից՝ կարելի է արձանագրել, որ էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ պաշտպանված, էլեկտրոնային փաստաթուղթ համարվող դիմումն ունի նույն իրավական նշանակությունը, ինչն ունի իրավասու անձի կողմից ձեռագիր ստորագրված դիմումը հետևյալ պայմանների միաժամանակյա առկայության դեպքում.

- հաստատվել է էլեկտրոնային թվային ստորագրության իսկությունը, այսինքն՝ առկա է էլեկտրոնային թվային ստորագրության ստուգման տվյալների և միջոցների կիրառման հնարավորություն և կիրառման դրական արդյունք, որը նույնականացնում է ստորագրող անձին.

- չկան բավարար ապացույցներ այն մասին, որ փաստաթուղթը փոփոխվել կամ կեղծվել է այն պահից, երբ այն հաղորդվել և (կամ) տրվել է պահպանության, բացառությամբ այն դարձունակ փոփոխությունների, որոնք անհրաժեշտ և անխուսափելի են այդ էլեկտրոնային փաստաթղթի հաղորդման և (կամ) պահպանման համար։

Ընդ որում, էլեկտրոնային ստորագրությունը կարող է էլեկտրոնային փաստաթղթին տալ իրավական նշանակություն այն դեպքում, երբ էլեկտրոնային ստորագրությունը տեսողական դիտման համար մատչելի տեսքով և ընկալման համար հասկանալի ձևով արտահայտվում է ցուցասարքի (դիսպլեյի) էկրանին, թղթի կամ էլեկտրոնային կրիչից տարբերվող որևէ այլ նյութական առարկայի վրա։

Վերոգրյալի հաշվառմամբ կարծում եմ, որ էլեկտրոնային փաստաթղթաշարժի համակարգի միջոցով դիմումների ներկայացումն ընդունելի համարելու պայմաններում անգամ սույն դեպքում գործի քննության առիթ համարված դիմումին կարող էր տրվել դիմողի («Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 46-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հիմքով նրա անունից հանդես եկող իրավասու անձի) ձեռագիր ստորագրությամբ ամրագրված փաստաթղթի նշանակություն միայն վերը նշված պայմանների միաժամանակյա առկայության դեպքում, քանի որ միայն այդ դեպքում հնարավոր կլիներ արձանագրել, որ դիմումն իսկապես ստորագրվել է դիմողի («Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 46-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հիմքով նրա անունից հանդես եկող իրավասու անձի) կողմից։ Մինչդեռ Սահմանադրական դատարանում էլեկտրոնային թվային ստորագրության իսկությունը ստուգելու տեխնիկական հնարավորությունների առկայության մասին իրավական ակտի բացակայության պայմաններում, ինչպես նաև սույն գործի նյութերում առկա դիմումի վրա որևէ ստորագրության բացակայության պայմաններում, կարծում եմ, որ ներկայացված դիմումը պետք է համարվեր իրավասու անձի կողմից չստորագրված, ուստի պետք է վրա հասնեին «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 26-րդ հոդվածով նախատեսված հետևանքները, այն է՝ դիմողը պետք է եռօրյա ժամկետում Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի կողմից տեղեկացվեր դիմումի՝ «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 24-րդ հոդվածին անհամապատասխանության մասին, ինչի արդյունքում դիմողը նաև կկարողանար օգտվել դիմումը «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելու օրենսդրական հնարավորությունից։

Միաժամանակ, եթե Սահմանադրական դատարանը համարել է, որ սույն դեպքում առկա է էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ պաշտպանված էլեկտրոնային փաստաթուղթ, որն ունի նույն իրավական նշանակությունը, ինչն ունի անձի ձեռագիր ստորագրությամբ ամրագրված փաստաթուղթը, ապա կարծում եմ, որ նման եզրահանգում կատարելու համար սույն գործում առնվազն պետք է առկա լիներ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի կողմից կազմված փաստաթուղթ այն մասին, որ տվյալ դեպքում իսկապես առկա է էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ պաշտպանված էլեկտրոնային փաստաթուղթ, և Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմը ստուգել է ստորագրության իսկությունը՝ պարզելով, որ այդ փաստաթուղթը ստորագրվել է դիմողի («Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 46-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հիմքով նրա անունից հանդես եկող իրավասու անձի) կողմից։ Մինչդեռ սույն գործում նման փաստաթղթի բացակայության պայմաններում անհասկանալի է, թե ինչպես է սույն գործի քննության առիթ համարված դիմումին տրվել դիմողի («Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 46-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հիմքով նրա անունից հանդես եկող իրավասու անձի) ձեռագիր ստորագրությամբ ամրագրված փաստաթղթի նշանակություն, այլ կերպ՝ ներկայացված փաստաթուղթն ինչ հիմքով է համարվել իրավասու անձի կողմից ստորագրված։

Ամփոփելով վերոգրյալը՝ կարծում եմ, որ սույն գործով առկա չէ թույլատրելի եղանակով ներկայացված, «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքով դիմումին ներկայացվող պահանջներին բավարարող դիմում, որպիսի պայմաններում Սահմանադրական դատարանն իրավասու չէր սույն գործով ընդունել ըստ էության որոշում: Միաժամանակ հարկ եմ համարում ընդգծել, որ տվյալ դեպքում նաև առկա չէին ինչպես գործի քննությունը մերժելու, այնպես էլ գործի վարույթը կարճելու հիմքեր: Կարծում եմ, որ տվյալ դեպքում սահմանադրական դատավարության կողմը չի կարող զրկվել սահմանադրական արդարադատություն ստանալու իրավունքից, քանի որ Սահմանադրական դատարանի աշխատակազմի կողմից նրան պետք է տրամադրվեր օրենքով սահմանված ժամկետը՝ առկա թերությունները շտկելու և դիմումը «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի պահանջներին համապատասխանեցնելու համար:

Դատավոր՝ **Ե. Խունդկարյան**

«23» դեկտեմբերի 2025 թ.

Պաշտոնական հրապարակման օրը՝ 29 դեկտեմբերի 2025 թվական:

Փոփոխման պատմություն

Փոփոխող ակտ	Համապատասխան ինկորպորացիան

Փոփոխված ակտ

Փոփոխող ակտ	Համապատասխան ինկորպորացիան